

	+-----+
	Rolnummer 145
+-----	
	Arrest nr. 6/90
	van 25 januari 1990
+-----+	

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 17 tot 28 en inzonderheid van de artikelen 26 en 27 van de programmawet van 30 december 1988 ingesteld door M. Biesbrouck en consorten.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en J. Sarot, en de rechters J. Wathelet, L. De Grève, L.P. Suetens, M. Melchior en H. Boel, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgend arrest :

*

*

*

I. *Onderwerp*

Bij verzoekschrift van 3 juli 1989, aan het Hof toegezonden bij aangetekende brief met poststempel van dezelfde datum, wordt door de hiernavermelde verzoekers de vernietiging gevorderd van de artikelen 17 tot 28 en inzonderheid van de artikelen 26 en 27 van de programmawet van 30 december 1988 :

1. Biesbrouck Maurice, dokter-bioloog, wonende te 8800 Roeselare, Leopold III-laan 52;
2. Desmedt Roselyne, dokter-bioloog, wonende te 9810 Drongen, Mariakerksesteenweg 5 A;
3. Schorremans Karina, dokter-bioloog, wonende te 8900 Ieper, Diksmuidseweg 45;
4. Kindt Raphaël, dokter-bioloog, wonende te 9290 Berlare, Kerkstraat 38;
5. Debyser Willy, dokter-bioloog, wonende te 8768 St-Eloois-Winkel, Kleine Izegemstraat 55;
6. Colaert Johan, dokter-bioloog, wonende te 8500 Kortrijk, Wolvendreef 4;
7. Sentries Johan, apotheker-bioloog, wonende te 9880 Lotenhulle, Lokouter 43;
8. Spincemaille Jos, dokter-bioloog, wonende te 8320 Brugge 3, Engelendalelaan 37;
9. Bleton Vic, doctor in de wetenschappen, wonende te 8320 St-Kruis-Brugge, Moerkerksesteenweg 228;
10. Criel Arnold, dokter-bioloog, wonende te 8200 Brugge, Heidelaan 10;
11. Hidajat Melany, dokter-bioloog, wonende te 8320 St-Kruis-Brugge, Malehoeklaan 75;
12. De Coninck Luc, dokter-bioloog, wonende te 8900 Ieper, De Montstraat 21;

13. Springuel Lucien, dokter-bioloog, wonende te 8400 Oostende, Rivierstraat 16;

14. Vankerckhoven Guido, apotheker-bioloog, wonende te 8200 St-Andries-Brugge, Heesterlaan 19;

15. Vandelanotte Philippe, dokter-bioloog, wonende te 8400 Oostende, Spalaan 50;

16. Meirhaeghe Frans, apotheker-bioloog, wonende te 8800 Roeselare, Iepersestraat 147;

17. De Brabandere Johan, apotheker-bioloog, wonende te 8700 Izegem, Slabbaardstraat Zuid 23;

18. Verlinde Annemie, apotheker-bioloog, wonende te 8610 Wevelgem, Reutelstraat 55;

19. Surmont Ignace, dokter-bioloog, wonende te 8040 Ruddervoorde, Torhoutsestraat 60;

20. Nuytten Herman, doctor in de wetenschappen, wonende te 9910 Gent-Mariakerke, Vinderhoutedam 19;

21. Declercq Philippe, licentiaat in de wetenschappen, wonende te 8700 Izegem, Molstraat 4;

22. Joseph Raphaël, apotheker-bioloog, wonende te 8600 Menen, Aug. Debunnestraat 40;

23. Devlieghere Pascal, apotheker-bioloog, wonende te 8700 Izegem, Burg. Vandenbogaerdelaan 38;

24. Bostyn Rita, apotheker-bioloog, wonende te 8730 Harelbeke, Hippodroomstraat 14/6;

25. Makay Karolyn, dokter-bioloog, wonende te 8340 Damme, Oude Sluisdijk 9;

26. Janssen Dirk, apotheker-bioloog, wonende te 8300 Knokke-Heist, Kapellelaan 19;

27. Trouve André, apotheker-bioloog, wonende te 8300 Knokke-Heist, Eeuwfeestlaan 22;

28. Vandenbulcke Luc, apotheker-bioloog, wonende te 8880 Tielt, Kistestraat 25;

29. Vandenbulcke Annemie, dokter-bioloog, wonende te 8500 Kortrijk, Gentsesteenweg 35;

30. Dekeystere Jacqueline, apotheker-bioloog, wonende te 8500 Kortrijk, Pres. Rooseveltplein 11 A;

31. Braekevelt Robert, apotheker-bioloog, wonende te

8790 Waregem, Vijfseweg 45;

32. Maenhout Marc, apotheker-bioloog, wonende te 9700 Oudenaarde, Wolfabriekstraat 42;

33. Vercammen Roland, apotheker-bioloog, wonende te 8460 Koksijde, Resedalaan 21;

34. Martens Frank, apotheker-bioloog, wonende te 8500 Kortrijk, Min. De Clercklaan 3.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikking van 4 juli 1989 heeft de voorzitter in functie conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof de leden van de zetel aangewezen.

De rechters-verslaggevers L.P. Suetens en J. Wathelet hebben geoordeeld dat er geen toepassing diende te worden gegeven aan de artikelen 71 en 72 van voormelde organieke wet.

Van het beroep is conform artikel 76, § 4, van de organieke wet kennis gegeven bij aangetekende brieven van 11 juli 1989, die de geadresseerden ter hand zijn gesteld op 12 juli 1989.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 15 juli 1989.

Nagels Paul, apotheker-klinisch bioloog, wonende te 2792 Sint-Gillis-Waas, Meerdonkdorp 25, de B.V.B.A. Labo Aalst, met maatschappelijke zetel te 9300 Aalst, Zonnestraat 3 en de B.V.B.A. Nagels, met vennootschappelijke zetel te 2792 Sint-Gillis-Waas, Meerdonkdorp 25-31, hebben op 11 augustus 1989 een memorie ingediend conform artikel 87, § 2, van de organieke wet.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend op 16 augustus 1989.

Conform artikel 89 van de organieke wet is aanzegging gedaan van die memories bij aangetekende brieven van 30 augustus 1989, die de geadresseerden ter hand zijn gesteld op 31 augustus 1989 en 1 september 1989.

De verzoekende partijen hebben een gemeenschappelijke memorie van antwoord ingediend op 29 september 1989.

De tussenkomende partijen P. Nagels, B.V.B.A. Labo Aalst en B.V.B.A. Nagels hebben een gemeenschappelijke memorie van antwoord ingediend op 29 september 1989.

Bij beschikking van 8 november 1989 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting vastgesteld op 5 december 1989.

Van die beschikking is kennis gegeven aan de partijen die, evenals hun advocaten, op de hoogte zijn gebracht van de datum van de terechtzitting bij aangetekende brieven van 9 november 1989 die de geadresseerden ter hand zijn gesteld op 10 november 1989.

Ter terechtzitting van 5 december 1989 :

- zijn verschenen :

. Mr. X. Troch, advocaat bij de balie te Gent, voor de voornoemde verzoekende partijen;

. Mr. M. De Hondt *loco* Mr. M. Stommels, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de voornoemde tussenkomende partijen;

. Mr. I. Van Heers *loco* Mr. H. Mackelbert, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers L.P. Suetens en J. Wathelet verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten Mrs. Troch, De Hondt en Van Heers gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van voormelde bijzondere wet op het Arbitragehof die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *In rechte*

A.1.1. De verzoekende partijen, die de vernietiging vorderen van de artikelen 17 tot 28 van de programmawet van 30 december 1988, maar die de uiteenzetting der middelen beperken tot de artikelen 26, 2° en 3°, en 27, betogen dat die artikelen een schending inhouden van de artikelen 6 en 6*bis* van de Grondwet.

Ten gevolge van artikel 26, 2° en 3°, van de programmawet wordt het budget voor verstrekkingen van klinische biologie per ziekenhuis vastgesteld, zodat het ook per ziekenhuis kan verschillen en het ook normaal geacht wordt te verschillen, zodat ziekenhuizen (ziekenhuislaboratoria), in een ziekenhuis opgenomen patiënten (naargelang van het ziekenhuis waar zij verblijven) en in ziekenhuizen werkzame klinische biologen een verschillende behandeling ondervinden, hoewel die zich respectievelijk allen in dezelfde situatie bevinden, wat volgens de verzoekers strijdig is met de artikelen 6 en 6*bis* van de Grondwet.

Ook artikel 27 van de programmawet van 30 december 1988 schendt volgens de verzoekende partijen de voornoemde grondwetsbepalingen, daar « patiënten-rechthebbenden, voor wie dezelfde prestaties worden verricht,

ziekenhuislaboratoria en klinische biologen die dezelfde prestaties verrichten, op een verschillende wijze worden behandeld c.q. vergoed ».

Enige redelijke en objectieve rechtvaardiging is daarvoor niet te vinden, vermits de verstrekkingen bij veronderstelling dezelfde zijn.

A.1.2. De verzoekende partijen betogen verder dat de bestreden bepaling en van de programmawet dienen begrepen te worden in het licht van de uitvoering die er door de regering aan werd gegeven.

De bestreden bepalingen van de programmawet werden uitgevoerd door het koninklijk besluit van 30 januari 1989 houdende regeling van de wijze waarop de forfaitaire honoraria voor klinische biologie per verpleegdag worden vastgesteld voor de verstrekkingen van klinische biologie verleend aan gehospitaliseerde rechthebbenden.

Uit dat koninklijk besluit, dat volgens de verzoekende partijen blijkbaar een correcte uitvoering geeft aan de bestreden bepalingen, blijkt duidelijk dat in de programmawet de aangeklaagde discriminatie is ingebouwd. Er bestaat ook geen redelijke verhouding, zelfs geen verband tussen de aldus geschapen discriminatie en het ogenschijnlijk nagestreefde doel, met name de budgettaire weerslag van de uitgaven voor klinische biologie te beperken en aldus 's Rijks financiën en meer bepaald de sector ziekteverzekering in evenwicht te brengen of te houden.

A.1.3. De verzoekende partijen verantwoorden tenslotte waarom ze menen belang te hebben bij de gevorderde vernietiging.

Artikel 2 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof bepaalt dat een beroep tot vernietiging kan worden ingesteld « door iedere natuurlijke of rechtspersoon

die doet blijken van een belang ».

De verzoekende partijen menen dat ze doen blijken van het vereiste belang. Zij zijn allen werkzaam in ziekenhuislaboratoria, hetzij als geneesheer-bioloog, hetzij als apotheker-bioloog, hetzij als doctor of licentiaat in de wetenschappen. De discriminatie in de terugbetalingsforfaits per verpleegdag, zoals vervat in de programmawet, heeft rechtstreeks of onrechtstreeks - en ongeacht het feit of men als zelfstandige dan wel onder een bediendenstatuut werkt - invloed op hun inkomen, op de stabiliteit van hun situatie en de werksfeer.

A.2.1. In zijn memorie stelt de Ministerraad allereerst dat het verzoekschrift enkel ontvankelijk verklaard kan worden in de mate dat het de artikelen 26 en 27 van de programmawet tot onderwerp heeft.

A.2.2. De Ministerraad betwist verder het rechtens vereiste belang in hoofde van de verzoekende partijen. De aangevochten bepalingen van de programmawet hebben enkel op de laboratoria voor klinische biologie betrekking zodat het louter feit van licentiaat of doctor in de wetenschappen te zijn, niet voldoende is om het vereiste belang aan te tonen. Het verzoekschrift is bijgevolg niet ontvankelijk wat de 9de, 20ste en 21ste verzoeker betreft.

Het verwijzen naar de werksfeer is irrelevant omdat daardoor geen werkelijk nadeel, essentiële voorwaarde voor een belang, wordt aangetoond.

Verder is de invloed op het inkomen van hen die in het kader van een arbeidsovereenkomst werken, hypothetisch. Een belang zou bestaan indien de toepassing van de wet de werking van het ziekenhuis zodanig in gevaar brengt, dat noodzakelijkerwijze ontslagen volgen, wat volgens de Ministerraad twijfelachtig is. Tenslotte tonen verzoekers

niet aan wie als zelfstandige werkt en wie als bediende en bewijzen ze de werkelijke financiële impact niet van de getroffen maatregelen op de 20 verschillende verzorgingsinstellingen waarin ze werken.

Specifiek met betrekking tot artikel 26 van de programmawet maakt de Ministerraad nog twee opmerkingen.

De door de verzoekende partijen aangevochten discriminatie in verband met de forfaitaire terugbetaling van de verstrekkingen voor klinische biologie is niet door de programmawet ingevoerd, maar door de wet van 7 november 1987 die voorlopige kredieten opent voor de budgetjaren 1987 en 1988 waartegen op grond van artikel 3, § 1, van de organieke wet op het Arbitragehof geen beroep mogelijk is. Artikel 26 van de programmawet wijzigt die bepalingen door in een delegatie aan de Koning te voorzien die een gedeeltelijke verzachting van het forfait en de terugbetaling per prestatie van een gedeelte van de analyses voor in een ziekenhuis opgenomen patiënten toelaat, wat alleen maar tot een verbetering van de financiële toestand van de verzoekende partijen kan leiden en niet van aard is dat het de verzoekers schade berokkent.

De verzoekers zien een ongelijkheid in het feit dat het forfait voor de verstrekkingen van klinische biologie bepaald wordt naar het aantal verpleegdagen die voor elk ziekenhuis worden vastgesteld.

De verzoekende partijen vermelden evenwel niet welke van de 20 instellingen waarin ze werken, onder die discriminatie lijden en in welke mate, zodat in rechte geen bezwaar wordt aangetoond, wat essentieel is voor het bewijzen van een belang.

A.2.3. Subsidiair behandelt de Ministerraad de grond van de zaak. De artikelen 26 en 27 van de programmawet

beperken er zich toe bevoegdheden toe te kennen aan de uitvoerende macht en houden op zich geen enkele vorm van discriminatie in. Wanneer de wetgever een delegatie voorziet, veronderstelt hij dat de Regering bij de uitoefening ervan de Grondwet zal in acht nemen. Het toetsen van uitvoeringsbesluiten komt evenwel enkel aan de Raad van State en niet aan het Arbitragehof toe.

Concreet, in deze zaak, moet het Arbitragehof bij de beoordeling van de bestreden bepalingen van de programmawet geen rekening houden met het reeds vermelde uitvoeringsbesluit van 30 januari 1989.

A.2.4. Tenslotte verwijst de Ministerraad naar zijn memorie van antwoord ingediend in de zaken met rolnummers 140, 141 en 142, inzonderheid met betrekking tot de juiste draagwijdte van de artikelen 6 en 6*bis* van de Grondwet.

A.3.1. In hun memorie wijzen de tussenkomenende partijen (P. Nagels, Labo Aalst B.V.B.A. en Labo Nagels B.V.B.A.) erop dat de partij Nagels apotheker-bioloog is en eigenaar van twee officina's. Tevens is hij eigenaar van op één na alle aandelen van de B.V.B.A. Labo Aalst en aandeelhouder in de B.V.B.A. Labo Nagels, beide vennootschappen die klinische laboratoria exploiteren.

A.3.2. De tussenkomenende partijen betogen dat de programmawet de partij Nagels in zijn economische mogelijkheden treft doordat het hem verboden wordt aandeelhouder te zijn in meer dan één vennootschap die een labo voor klinische biologie uitbaat, en hij niet meer mag participeren in een rechtspersoon, die de exploitatie van een apotheek tot doel heeft.

A.3.3. De bepalingen van de programmawet houden ook een schending in van de Grondwet doordat ze een fundamentele

ongelijkheid tussen ziekenhuislaboratoria en privé-laboratoria scheppen, door in de opsplitsing van het budget te voorzien en door het inbouwen van de verplichting tot terugbetaling door de privé-laboratoria.

Om die redenen moeten de artikelen 17 t/m 28 en inzonderheid de artikelen 26 en 27 van de programmawet worden vernietigd.

A.4.1. De verzoekende partijen gaan in hun memorie van antwoord uitvoerig in op het belang dat ze menen te hebben bij het ingestelde beroep tot vernietiging, belang dat door de Ministerraad wordt betwist.

De drie verzoekers die doctor of licentiaat in de wetenschappen zijn, zijn tevens door de Ministers van Volksgezondheid en Sociale Zaken erkende klinische biologen. Het argument van de Ministerraad dat die verzoekers in elk geval geen belang hebben gaat dus niet op. Verder herhalen de verzoekende partijen dat de aangeklaagde discriminatie hen - zowel zelfstandigen als loontrekkenden - in hun inkomen, in de stabiliteit van hun situatie en in de werksfeer treft.

Wat het inkomen betreft wijzen verzoekers er op dat « sommige » loontrekkenden een voorstel tot vermindering van hun inkomen hebben gekregen tengevolge van de aangeklaagde discriminatie die tot gevolg heeft dat de ziekenhuislabo's veel minder ontvangen voor de prestaties van klinische biologie dan het nationaal gemiddelde.

Wat de zelfstandige biologen betreft die worden betaald per prestatie, heeft het forfait onvermijdelijk een vermindering van hun inkomen tot gevolg.

Wat de stabiliteit van hun situatie betreft lopen alle verzoekers het gevaar ontslagen te worden wegens de financiële inkrimpingen die de bestreden wetsbepalingen voor

de ziekenhuizen tot gevolg hebben. Tenslotte zullen door het gebrek aan financiële ruimte minder klinische biologen worden aangeworven en zal er minder geïnvesteerd worden wat de goede werking van de dienst bezwaart.

Het is niet nodig - aldus de verzoekende partijen - dat een eisende partij, om het door de wet vereiste belang te hebben, reeds werkelijk schade heeft ondergaan; voldoende is dat ze schade kan ondergaan. In casu is dat gevaar reëel en door de verzoekende partijen aangetoond, zowel wat het inkomen als de stabiliteit van hun situatie en de werksfeer betreft.

A.4.2. Volgens de verzoekende partijen is het onjuist te beweren, zoals de Ministerraad, dat de aangevochten wetsbepalingen niet zouden begrepen zijn in de programmawet, doch wel in de wet van 7 november 1987 « die voorlopige kredieten opent voor de budgetjaren 1987 en 1988 en met betrekking tot financiële en diverse beschikkingen ». Bovendien is het zonder belang dat de nieuwe bepalingen eventueel milder zouden zijn dan de voorheen bestaande, van belang is dat ze nieuw zijn en een gemilderde discriminatie blijft een discriminatie.

Daarbij wordt opgemerkt dat ook een wet die ongelijke behandeling zonder objectieve en redelijke rechtvaardiging als normaal toelaat artikel 6*bis* van de Grondwet schendt, in zover die grondwetsbepaling de verplichting oplegt de gelijke behandeling te verzekeren.

De verzoekende partijen beklemtonen ook dat het beroep wel degelijk tegen wettelijke bepalingen is gericht. Het is de programmawet die uitdrukkelijk bepaalt dat het budget per ziekenhuis zal worden vastgesteld voor in een ziekenhuis opgenomen patiënten, en zo de discriminatie instelt. Het forfait kan per ziekenhuis verschillen zonder objectieve en redelijke rechtvaardiging. Het uitvoeringsbesluit van 30 januari 1989 wordt enkel ter illustratie aangehaald.

Cijferberekeningen op grond van dat koninklijk besluit tonen aan dat alle instellingen waar verzoekers werken een budget krijgen dat ver beneden het nationaal gemiddelde ligt, waaruit de discriminatie blijkt.

A.4.3. Wat de grond van de zaak betreft verwijzen de verzoekende partijen naar hun verzoekschrift en naar de argumenten die in de memorie van antwoord worden ontwikkeld tot staving van het belang. Dat de wet een bevoegdheid verleent aan de Koning of Minister wordt niet aangevochten, wel dat die wet toelaat, en in feite oplegt dat de forfaits door de Koning per ziekenhuis moeten worden vastgesteld, waardoor formeel een ongelijkheid is ingebouwd. Specifiek wat artikel 27 betreft verklaren de verzoekende partijen zich naar de wijsheid van het Arbitragehof te gedragen ten aanzien van de beslissing over de vraag of in een ziekenhuis opgenomen en niet in een ziekenhuis opgenomen patiënten zich ten opzichte van de verstrekkingen van klinische biologie al dan niet in dezelfde situatie bevinden.

A.5.1. In hun memorie van antwoord merken de partijen P. Nagels, Labo Aalst B.V.B.A. en Labo Nagels B.V.B.A. op dat de Ministerraad in zijn memorie verwijst naar een memorie van antwoord ingediend in de zaken nrs. 140-141-142 die eerder door het Hof werden behandeld.

De tussenkomende partijen waren geen partij in die zaken, dragen bijgevolg geen kennis van deze memorie en vragen dat ze uit de debatten wordt geweerd.

A.5.2. De tussenkomende partijen menen het rechtens vereiste belang te hebben. Net zoals de klinische biologen werkzaam in ziekenhuizen, menen ze dat de bestreden bepalingen van de programmawet een fundamentele ongelijkheid instellen die strijdig is met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. Personen die door een met de Grondwet strijdige

wet schade lijden of die kunnen schade lijden hebben er belang bij de vernietiging van die wet te vorderen.

A.5.3. De tussenkommende partijen gaan in op de algemene betekenis van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet en de opdracht van het Arbitragehof dienaangaande.

Concreet met betrekking tot de programmawet wordt gesteld dat de wetgever ten onrechte uitgaat van een feitelijk verschil tussen privé-laboratoria en ziekenhuislaboratoria, wat niet beantwoordt aan de realiteit, en op zich reeds een schending inhoudt van de Grondwet.

B.1. Ten aanzien van de « memorie van antwoord » van de Ministerraad

Het tegensprekelijk karakter van de debatten voor het Hof zou worden aangetast, indien wordt toegelaten dat een partij zonder meer verwijst naar een memorie ingediend in een andere zaak.

De memorie van de Ministerraad moet derhalve uit de debatten worden geweerd in zover ze verwijst naar de memorie van antwoord ingediend in de zaken met rolnummers 140, 141 en 142.

B.2. Ten aanzien van het onderwerp van het beroep

B.2.1. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van de artikelen 17 tot 28 van de programmawet van 30 december 1988, « in het bijzonder de artikelen 26 en 27 ». Zij beperken zich bij de uiteenzetting van de middelen evenwel tot de artikelen 26, 2° en 3°, en 27 van die

programmawet.

Krachtens artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof moet het verzoekschrift het onderwerp van het beroep vermelden en een uiteenzetting van de feiten en middelen bevatten.

Het Arbitragehof moet de omvang van het beroep tot vernietiging bepalen op basis van de inhoud van het verzoekschrift.

In deze zaak is het beroep tot vernietiging, bij ontstentenis van middelen ten aanzien van andere bepalingen, slechts ontvankelijk in zover het betrekking heeft op de artikelen 26, 2° en 3°, en 27 van de programmawet.

B.2.2. Artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof bepaalt :

« Wanneer het Arbitragehof uitspraak doet op beroepen tot vernietiging als bedoeld in artikel 1, kan ieder die van een belang doet blijken, zijn opmerkingen in een memorie aan het Hof richten binnen dertig dagen na de bekendmaking voorgeschreven in artikel 74. Hij wordt daardoor geacht partij in het geding te zijn. »

Zulke tussenkomst vermag evenwel niet het oorspronkelijk beroep te wijzigen of uit te breiden.

Hoewel de partijen Nagels en consorten in hun memorie de vernietiging vorderen van de artikelen 17 tot 28 van de programmawet van 30 december 1988, is hun tussenkomst slechts ontvankelijk - onder voorbehoud van hun belang bij de vordering -in zoverre zij betrekking heeft op de bepalingen van de artikelen 26, 2° en 3°, en 27 van vermelde programmawet.

B.3. Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen

Artikel 107ter van de Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof vereisen een belang. Het vereiste belang is slechts aanwezig bij diegenen die door de bestreden norm in hun rechtssituatie rechtstreeks kunnen worden geraakt.

De bestreden bepalingen hebben als onderwerp :

a) de Koning te machtigen een globaal budget van de financiële middelen voor de verstrekkingen van klinische biologie vast te stellen, alsmede de opsplitsing van dit budget naargelang de verstrekkingen worden verleend aan in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden of aan niet in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden (artikel 27);

b) de opsplitsing, per ziekenhuis, van het deel van het budget toegekend voor gehospitaliseerde rechthebbenden (artikel 26).

Vermits alle verzoekers werkzaam zijn in laboratoria van klinische biologie van ziekenhuizen, zou hun situatie nadelig kunnen worden beïnvloed door de bepalingen die de financiële middelen die ter beschikking van die laboratoria worden gesteld, beperken en in voorkomend geval verminderen; de verzoekers moeten worden aangezien als direct getroffen in de uitoefening van hun beroep, vermits de eventuele begrotingsbeperkingen of -verminderingen in het beheer van het laboratorium waarin zij werken wijzigingen kunnen teweegbrengen.

De verzoekende partijen doen dan ook blijken van het vereiste belang.

B.4. Ten aanzien van het belang van de tussenkomende partijen

De drie tussenkomende partijen zijn betrokken bij de exploitatie van laboratoria die geen ziekenhuislaboratoria zijn; daaruit vloeit voort dat hun rechtssituatie door artikel 26 van de programmawet van 30 december 1988, dat uitsluitend betrekking heeft op de ziekenhuislaboratoria en de in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden, niet direct ongunstig kan worden beïnvloed.

Hun tussenkomst is dan ook niet ontvankelijk in zover zij betrekking heeft op artikel 26, 2° en 3°, van de vermelde programmawet.

B.5. Ten aanzien van artikel 26, 2° en 3°, van de programmawet

B.5.1. Artikel 26 van de programmawet brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 34^{octies} van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, ingevoegd bij artikel 68 van de wet van 7 november 1987, tot opening van voorlopige kredieten voor de begrotingsjaren 1987 en 1988 en houdende financiële en diverse bepalingen.

Artikel 34^{octies}, § 2, c), van de wet van 9 augustus 1963, zoals het wordt vervangen door het 2° van artikel 26 van de programmawet van 30 december 1988, bepaalt dat de Nationale Commissie Geneesheren-Ziekenfondsen met het oog op de vaststelling van het forfait van de tegemoetkoming voor verstrekkingen van klinische biologie voor in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden, de parameters bepaalt volgens

welke het budget per ziekenhuis kan worden vastgesteld.

Artikel 34*octies*, § 3, eerste lid, van de wet van 9 augustus 1963, zoals het wordt vervangen door het 3° van het aangevochten artikel 26 van de programmawet, bepaalt dat wanneer de Nationale Commissie geneesheren-ziekenfondsen vo,'o,'r een jaarlijks door de Minister te bepalen datum geen akkoord heeft kunnen sluiten of indien het afgesloten akkoord niet de mogelijkheid biedt om binnen de perken van het budget (...) te blijven, de Minister van Sociale Zaken zelf een voorstel kan formuleren dat hij voor advies toestuurt aan de representatieve beroepsorganisaties van geneesheren en aan de verzekeringsinstellingen.

Artikel 34*octies*, § 3, zoals het door de wet van 7 november 1987 werd ingevoegd, bepaalt verder dat de adviezen bij de Minister moeten toekomen binnen een termijn van vijftien vrije dagen en dat na afloop van die termijn de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, een regeling vaststelt.

B.5.2. De bepalingen van artikel 26, 2° en 3°, van de programmawet van 30 december 1988 vervangen in hun geheel de vroegere bepalingen van artikel 34*octies*, § 2, eerste lid, littera c) en § 3, eerste lid, van de wet van 9 augustus 1963, ingevoegd bij artikel 68 van de wet van 7 november 1987.

Het Hof vermag die nieuwe regeling, los van de overige bepalingen van artikel 34*octies* van de wet van 9 augustus 1963, op haar bestaanbaarheid met de artikelen 6 en 6*bis* van de Grondwet te toetsen.

B.5.3. Het komt de wetgever toe regels vast te stellen met betrekking tot het budget voor prestaties van klinische biologie. In dit geval beperkt de wet er zich toe te bepalen

dat het forfait voor verstrekkingen van klinische biologie aan in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden per ziekenhuis wordt vastgesteld, volgens parameters die door de Nationale Commissie Geneesheren-ziekenfondsen of, bij ontstentenis van beslissing, door een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit worden bepaald.

Die bepaling impliceert niet noodzakelijk een onderscheid dat niet objectief en redelijk zou kunnen worden verantwoord.

Het is slechts bij de effectieve vaststelling van de parameters op basis waarvan het forfait wordt vastgesteld, dat gebeurlijk een onverantwoorde ongelijke behandeling zou kunnen ontstaan.

Het Hof vermag niet na te gaan of bij de vaststelling van de parameters het gelijkheidsbeginsel geschonden wordt, aangezien die keuze aan de Nationale Commissie Geneesheren-ziekenfondsen, of, bij ontstentenis van beslissing, aan de Koning toekomt. De beslissingen van die overheden vallen niet binnen de bevoegdheid van het Hof.

B.6. Ten aanzien van artikel 27 van de programmawet

Artikel 27 van de programmawet voegt in de wet van 9 augustus 1963 artikel 34~~decies~~ in, waarbij aan de uitvoerende macht de verplichting wordt opgelegd jaarlijks het globaal budget van de financiële middelen van het gehele Rijk voor de verstrekkingen van klinische biologie vast te leggen, « evenals de opsplitsing van dit budget naargelang voornoemde verstrekkingen worden verleend aan in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden of aan niet in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden ».

Het onderscheid dat in artikel 27 wordt gemaakt tussen

de laboratoria die verstrekkingen van klinische biologie verrichten voor in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden en de laboratoria die zulke verstrekkingen verrichten voor niet opgenomen rechthebbenden, kan objectief en redelijk worden verantwoord in functie van de objectieve verschillen die bestaan tussen de twee categorieën van rechthebbenden.

Het Hof vermag niet na te gaan of het gelijkheidsbeginsel geschonden wordt, bij de inwerkingstelling van dat onderscheid en bij de maatregelen die voor iedere categorie worden genomen, aangezien die inwerkingtreding een optreden van de Koning vereist dat niet onder de bevoegdheid van het Hof valt.

B.7. De ten aanzien van de artikelen 26, 2° en 3°, en 27 van de programmawet van 30 december 1988 aangevoerde middelen zijn derhalve ongegrond.

Om die redenen,

Het Hof

Besluit

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging

Het beroep is slechts ontvankelijk in de mate waarin het gericht is tegen de artikelen 26, 2° en 3°, en 27 van de programmawet van 30 december 1988;

Het beroep is niet ontvankelijk voor het overige;

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de tussenkomst

De tussenkomst is slechts ontvankelijk in de mate waarin zij gericht is tegen artikel 27 van de programmawet van 30 december 1988;

De tussenkomst is niet ontvankelijk voor het overige;

Ten aanzien van de « memorie van antwoord » van de Ministerraad

De memorie wordt uit de debatten geweerd in de mate waarin zij verwijst naar de memorie van antwoord ingediend in de zaken met rolnummers 140, 141 en 142;

Ten gronde

Het beroep tot vernietiging is verworpen.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 25 januari 1990.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva